

Jövőkép

Szob 2030-re egy egészséges, élhető kisváros, magas szintű közszolgáltatásokkal és városi infrastruktúrával, aktív és egymást támogató közösséggel, ahol az emberek szívesen élnek, vállalkoznak, s ahol a vendégeket változatos élmények és minőségi kiszolgálás várja. Sikeres térségi szolgáltató és turisztikai központ a fenntarthatóság és a vonzó kisvárosi életminőség megtartása mellett. Szob sikeres úton jár a karbon-semleges átmenetben és alkalmazkodóképességének javításában.

Szob olyan város,

- ahol jó élni – minden korosztály számára magas életminőséget biztosító, térségi szolgáltató kisváros.
- ahol a közösség erős és együttműködő – ahol a városlakók életvitele és aktivitása a környezettel harmonikus, emberi kapcsolatokra épülő jól-lét és értékes élet alapja.
- amit érdemes felfedezni – ahol a természet és a kultúra, a Börzsöny, az Ipoly és a Duna található, ezáltal Szob a határon átnyúló, aktív turisztikai térség kapuja, a Dunakanyar szerves, látogatott idegenforgalmi alközpontja.

A jövőkép lebontása a tervezési dimenziókra:

Prosperáló város: A fenntartható turizmusnak, a helyi szolgáltatásoknak és a természeti, táji, örökségi értékeket helyzetbe hozó vagy azok állapotát nem rontó gazdasági tevékenységeknek köszönhetően Szob a határon átnyúló térség fontos foglalkoztatási központja, gazdasági háttere hozzájárul a magas minőségű humán szolgáltatások és települési környezet kiszámítható fenntartásához.

Zöldülő város: Környezettudatosan működő város, az üvegházhatású gázok kibocsátását csökkentő energiahatékony épületekkel és üzemeltetési rendszerekkel, klímaadaptív városi épített környezettel.

Digitális város: A digitális technológiák alkalmazásával a város irányítási és működési rendszerei, szolgáltatásai erőforrás-hatékonyak, gyorsak, rugalmasak. A lakosok digitális kompetenciái és a vállalkozások felkészültsége az alkalmazások működését ügyféloldalról biztosítja.

Megtartó város: Szob élhető, az egészségmegőrzés és a megfizethető lakhatás feltételeit biztosító, biztonságos város. Közössége összetartó, amelyben a gazdag kulturális- és sportélet, valamint a természeti és kulturális örökség megőrzése kiemelt szerepet játszik.

Kiszolgáló város: Magas szintű szolgáltatásokat nyújtó kisváros jó közlekedési feltételekkel, kompakt és a táji értékeket megőrző területhasználattal. Szolgáltató szerepének köszönhetően sikerrel integrálja az Alsó-Ipoly-völgy térségét mind a magyar, mind a szlovák oldalon.

1.1 A stratégia célrendszere

A jövőkép egy 2030-ig szóló, a helyi közösség által megfogalmazott és támogatott célállapotot ír le, erre épül a stratégia célrendszere, amely kijelöli a jövőkép eléréséhez középtávon szükséges beavatkozások irányát.

Szob kisváros, stratégia célrendszerében a két fókuszterületet az életminőség javítása és ezzel összefüggő térségi szerepkör erősítése (S1), valamint a város gazdasági, turisztikai pozíciójának megerősítése (S2) jelenti. Ez a két cél együttesen biztosítja a város és az Alsó-Ipoly-völgy népességmegtartó erejének erősödését, az előregedő térség igényeinek kiszolgálását és egyben megújulási képességét, a szolgáltatások magas szintjének pénzügyi fenntarthatóságát. Ezt egészíti ki két horizontális jellegű cél, azaz a beavatkozások során az új technológiai és együttműködésen alapuló lehetőségek jobb kihasználása (S3), valamint a környezeti fenntarthatóság, a karbonsemleges átmenetben való szerepvállalás és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás erősítése (S4).

Stratégiai cél (S1): Vonzó életkörülmények és üzleti környezet biztosítása, térségi központ szerep növelése.

Szob az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően egyre urbanizáltabb központtal és sokszínű szolgáltatással biztosítja, hogy az Ipoly-völgy térségében élők életminősége javuljon. A városi funkciók és a városias jelleg erősítése az elmúlt másfél évtizedben is a fejlesztési törekvések kiemelt területe volt a korábbi évtizedek elmaradásai miatt. A magas színvonalú lakossági szolgáltatások (köz- és üzleti szolgáltatások egyaránt), a városi környezet jó minősége egyaránt vonzó a potenciális beköltözők és a vállalkozások számára, a fiatalok elvándorlásának csökkentését a lakhatási lehetőségek bővítése támogatja. A népességmegtartásban, az emberek mindennapi életminőségében – különösen a nagy napi ingázással jellemezhető városban – kiemelt szerepe van a társas kapcsolatoknak, a közösségi életnek, a helyi identitás erősítésének, ezért az ezt támogató kulturális- és sportszolgáltatások, valamint közösségi programok bővítése és minőségi fejlesztése továbbra is fontos feladat.

A stratégiai cél öt tematikus részcélon keresztül határozza meg az életminőség feltételeinek és a központi szerepkör erősítésének elérését:

- **T1: Magas színvonalú szolgáltatások biztosítása.** Szob és a vonzáskörzetében élők számára legyenek elérhetőek magas színvonalon és széleskörben az egészségügyi, oktatás-nevelési, szociális, igazgatási, valamint kulturális és sportszolgáltatások. A szolgáltatások fejlesztése a térségi szereplőkkel együttműködve, koordináltan és a helyi társadalmi, demográfia igényekre épülve valósuljanak meg. A fejlesztések integrált szemlélettel történjenek, az épületek energiahatékonyságának és a megújuló energiatermelés lehetőségének figyelembe vételével, az eszközállomány korszerűsítésével, a digitális és okos megoldások beépítésével mind az ügyféloldal elégedettségének növelése, mind a hatékonyabb üzemeltetés érdekében. A humán, igazgatási és városüzemeltetési szolgáltatások a foglalkoztatás szempontjából a gazdaság kiemelkedő szektorát jelentik Szobon, ezért a képzések, továbbképzések, a segítő szakmákban dolgozók lelki egészségének védelme és általánosan a jó munkakörülmények biztosítása szintén fontos feladat.
- **T2: Élhető és fenntartható városi környezet és minőségi közlekedési infrastruktúra biztosítása.** Szob a térség közösségi közlekedésének központja, a vasútállomás és

környezetének rendezése régóta elhúzódó feladat, ami az ingázás és a térség turisztikai vonzerejének szempontjából is meghatározó. A növekvő motorizáció következtében rendezni kell a szolgáltatások elérhetőségét és a turisztikai forgalmat kiszolgáló parkolási feltételeket, folytatni kell a belterületi utak és járdák minőségi megújítását, a zajterhelést, valamint az épületállomány értékcsökkenését előidéző és ezzel az életminőséget jelentősen rontó útminőségi problémák megszüntetését. Cél, hogy a közlekedési infrastruktúra (utak, járdák, parkolófelületek) megújítása a csapadékvíz elvezetéssel és a zöldfelületfejlesztéssel együtt, integrált szemlélettel valósuljon meg. A kerékpáros infrastruktúra bővítése és minőségi fejlesztése nem csak a turistákat szolgálja, de a gyaloglás feltételeinek javításával és a közlekedésbiztonsági beavatkozásokkal együtt elősegíti, hogy minél többen válasszák ezeket a közlekedési módokat és ne növekedjen tovább a településen belüli személygépkocsi használat. A Duna-parton folytatni kell a turisztikai és rekreációs funkciók kiépítését, a város belterületén a vonzó településképet eredményező zöldfelületi és közterületi fejlesztéseket és a közbiztonság magas szinten tartásához szükséges intézkedések megvalósítását.

- **T3: Esélyteremtés növelése és a társadalmi egyenlőtlenségek, hátrányok csökkentése.** A szobi városfejlesztési célok középpontjában az életminőség, az emberek szükségletei és a mindennapi életvitelükhöz, boldogulásukhoz szükséges feltételek magas szintű biztosítása áll. A humán szolgáltatások mellett a település továbbra is fontosnak tartja az egyéni életesélyek növelését, a nehéz vagy változó élethelyzetbe kerülő lakosainak különböző intézkedéseken keresztül történő támogatását. Az egészségtudatos életmód népszerűsítésével és a prevenciós szolgáltatások bővítésével az aktív és egészségben eltöltött évek száma növekszik, cél, hogy az egészségmegőrző szolgáltatások a hátránnyal küzdők és a mozgásukban sokszor akadályozott idős emberek számára is elérhetővé váljanak.
- **T4: A népességmegtartás és a megfizethetőség érdekében a lakhatás feltételeinek javítása.** Szobon az elmúlt évtizedben szinte alig épült új lakás, a népességszám dinamikus bővülését ez a jövőben is várhatóan korlátozni fogja, ugyanakkor fontos igény, hogy mind a fiatalabb generáció helyben maradása érdekében, mind a minőségi lakásváltásban gondolkodók számára legyen elérhető – ha korlátozott mértékben is – az új lakások építésére alkalmas telekkínálat. Az önkormányzati lakások korszerűsítésével, felújításával, adott esetben relokációjával, valamint kifejezetten a fiatalok számára elérhető megoldások (fecskeházak) kialakításával az önkormányzat azoknak a szobi lakosoknak a lakhatási feltételeit is javítani kívánja a jövőben, akik az emelkedő ingatlanárak miatt, a jellemzően csak családi házas beépítéssel rendelkező településen, önerejükből nem tudnak lakhatáshoz jutni. A lakások megfizethető fenntartása, valamint a települési szintű széndioxid-kibocsátás és levegőminőség szempontjából is fontos, hogy a város lakóingatlanállományának energiahatékonysága javuljon.
- **T5: Aktív, együttműködő közösség építése és az identitás erősítése.** A helyi kulturális- és sportélet közösség-szervező ereje, a hagyományok ápolása, a települési örökségek, értékek megőrzése a helyi identitás erősítését és ezzel a népességmegtartást támogatja. Szob számára továbbra is fontos cél a lakosság aktív életvitelének segítése a sporton, közösségi és kulturális programokon keresztül. Ebben az intézmények és a sportklubok szerepvállalásán túl a civil aktivitás, az alulról induló kezdeményezések és az önkéntesség megerősítése fontos feladat a jövőben is. A közösség erősítésével a lakosok egymás és település iránti felelősségtudata javul, fontos, hogy a célcsoportok sikeres elérése, bevonása mellett a generációk közötti kapcsolatok is erősödjenek.

S2. Adottságokra és örökségre építő, valamint a kivételes természeti környezettel összeegyeztethető gazdaság erősítése térségi szemlélettel.

A népességmegtartó erő és a szolgáltatások magas színvonalú fenntartása szempontjából meghatározó jelentőségű a helyi gazdaság megerősödése és a munkahelyek számának bővülése. A helyben elérhető munkavállalási lehetőségek alternatívát kínálnak az ingázással szemben, az így „megtakarított” értékes idő pedig több lehetőséget biztosít a közösségi életben való részvételre, a sportolásra és kiszámíthatóbbá teszi a családok mindennapi életének szervezési feladatait. A jelenlévő vállalkozások megerősödése, bővülése mellett cél, hogy új befektetések is megjelenjenek a településen a klasszikus telephelyigénnyel nem rendelkező szektorokban (IKT, kreatív ipar) és a – magántulajdonban lévő barnamezős és alulhasznosított gazdasági területekben rejlő potenciált kihasználva – a területigényes tevékenységek vonatkozásában is. Szobon a jövőben is korlátozott az esély közép- és nagyvállalatok telephely szintű jelenlétre, ágazati szempontból azonban a turizmus és már megkezdett, a helyi termékek előállítását, piacra jutásának erősítését célzó irányok jelenthetik a fő kitörési pontokat.

- **T6: Fenntartható turizmus feltételeinek megteremtése és Szob imázsának erősítése.** A város nagyon kedvező adottságokkal rendelkezik a turizmus területén, ugyanakkor ezek az adottságok – bár az utóbbi években itt is tapasztalható a turisztikai forgalom növekedése – ma még nagyon mérsékelten kihasználtak gazdasági szempontból. Bővíteni kell a „megállító” funkciókat, a – elsősorban meglévő adottságokra és örökségre épülő – turisztikai attrakciók mellett a szálláshelyek fejlesztésére is szükség van. A térségi kínálattal összehangolt kiajánlást hatékonyabbá kell tenni, valamint az ehhez szükséges szervezeti kapacitásokat partnerségi alapon ki kell építeni. Olyan turisztikai fejlesztési programra van szükség, mely nem rontja a kisvárosi életminőség feltételeit, nem okoz egyidejű nagy terhelést kezelhetetlen módon a településen. A pénzügyi fenntarthatóság szempontjából fontos, hogy elsősorban azok a fejlesztések kapjanak prioritást, amelyek a helyi és térségi lakosok számára is hasznosak. Az aktív turisztikában Szob legyen a határon átnyúló térség szervező központja úgy, hogy a napi terhelés a változatos kínálat miatt a térben sehol ne okozza a túlturizmus jelenségét.
- **R7: Helyi termékek megerősödésének támogatása.** A térség egyik emblemikus, fontos identitásmeghatározó eleme a hagyományos gyümölcsstermesztés és feldolgozás. Bár a szektor az elmúlt évtizedekben sokat veszített súlyából, továbbra is jelen van mind Szob, mind a járás életében, s köszönhetően a tudatosabb élelmiszerfogyasztásban tapasztalható trendnek, egyre több vállalkozó ismeri fel a helyi termékek előállításában lévő lehetőséget. Továbbra is fontos cél, hogy a termelés mellett a feldolgozóipari és értékesítési oldal erősödjön, illetve a helyi termékek intenzívebben megjelenjenek a helyi szolgáltatások oldalán (rövid ellátási láncok).
- **R8. Foglalkoztatási lehetőségek bővítésének elősegítése.** A magas szintű közszolgáltatásokkal és vonzó városi környezettel a városfejlesztés egyik fontos célja, hogy a település lakó-, szolgáltató és turisztikai funkcióival, valamint a környezeti értékek megőrzésével összeegyeztethető új befektetések is megjelenjenek Szobon és a térségben, valamint a helyi vállalkozások megerősödjenek és bővüljenek. Ösztönözni kell a nők és a nyugdíj mellett is dolgozni kívánó munkavállalók számára az atipikus foglalkoztatási lehetőségek térnyerését. A rugalmas munkaszervezési formák bevezetése a vállalkozások, szolgáltatások részéről is megújulást kíván, de egyben a változó kihívásokhoz való rugalmasabb alkalmazkodásnak is

fontos eszköze lehet. Szektorálisan az idősgondozás, alkonygazdaság területe jelent még lehetőséget a foglalkoztatás bővítésére, a megkezdett térségi együttműködés folytatásával.

S3. Okos városként a fenntarthatóan működtethető digitális és innovatív megoldások alkalmazása, együttműködés a szereplők között.

Szob okos városként a jövőben azoknak a digitális megoldásoknak, eszközöknek az alkalmazását támogatja, amelyek segítik a célok jobb elérését vagy a hatékonyabb működést. Az okos várossá válás azonban nem csak digitális eszközök alkalmazását jelenti, hanem koordinált, összekapcsolt városi működési rendszereket, és együttműködésen alapuló városfejlesztést. Okos városként fontos a tanulás képességének megtartása, a mások által már alkalmazott módszerek megismerése és adott esetben adaptálása.

- **R19. A digitális átállásban sikeres lakosság, vállalkozások és szolgáltatások.** Ma már a digitális technológiák a mindennapi élet részévé váltak, a fejlődés ezen a területen nagyon gyors és számtalan lehetőséget kínál mind a településeknek, mind a vállalkozásoknak és lakosoknak. Kisvárosként nagyon fontos szempont az eszközök alkalmazásánál azok bekerülési és fenntartással kapcsolatos költsége, így ebben a tekintetben Szob „követő” városként a más települések tapasztalatira kíván építeni a jövőben. A digitalizáció korában a szükséges kompetenciák folyamatos fejlesztésére is szükség van, ez kiterjed az általános ismeretek bővítésére a különböző célcsoportok számára és célzott kompetencia-fejlesztése, amikor valamilyen új alkalmazás, eszköz használata ezt megkívánja (ez ügyféloldalon, de szolgáltatói oldalon is felmerül).
- **R10. Együttműködésre épülő térség és városfejlesztés.** A városfejlesztési stratégia kidolgozása, a digitális és zöld átállás részletes megtervezése, illetve a projekt szintű beavatkozások a település különböző érdekeltjeinek bevonásával történik a jövőben. Ez biztosítja, hogy valóban a helyi szükségletekre épülő, helyiek által támogatott, fenntartható fejlesztések valósuljanak meg a településen. A partnerek közötti együttműködési platformok biztosítása támogatja az új ötletek, projektek megszületését, a településen élők kreatív energiájának, ötleteinek becsatornázást a városfejlesztésbe.

S4. Klímabarát városi környezet és működés erősítése, hatékony erőforrás-gazdálkodás

A globális klímaváltozásra adott helyi megoldások egyrészt hozzájárulnak a üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez, másrészt olyan beavatkozásokat jelentenek, amelyek nem csak az éghajlatváltozáshoz való helyi alkalmazkodást segítik, de javítják a település környezeti állapotának minőségét és elősegítik a hatékonyabb, pénzügyileg fenntartható üzemeltetést is.

- **R11: Klíma- és környezettudatos településüzemeltetés, épített környezet és lakossági életvitel.** A tervezett beavatkozások során – legyen az szolgáltatás, vállalkozás, közterületi fejlesztés vagy általánosan az ingatlanok felújítása, korszerűsítése – törekedni kell a kibocsátást csökkentő beruházási elemek beépítésére, valamint klímaállóság növelésére. Települési szinten javítani kell az épületállomány energiahatékonyágát, növelni kell a megújuló energiatermelést. A közlekedési felületek megépítése és közterületeket érintő beavatkozások során a villámárvizek okozta problémák minimalizálására van szükség a csapadékvíz elvezetés megfelelő kiépítésével. A szociális funkciók, közösségi terek, játszóterek esetében gondoskodni kell a megfelelő árnyékolásról a nyári időszakban. A Duna-parti fejlesztéseknél olyan épített elemek megvalósítása a cél, amelyeket az árvízveszélyes időszakok kevésbé károsítanak. Nagyon fontos a szemléletformálással a lakossági életvitel befolyásolása: a hulladék mennyiségének csökkentése, az újrahasználat és újrahasznosítás,

valamint a szelektív gyűjtés hatékonyságának javítása, a levegő minőségét téli időszakban erősen rontó fűtési módok kiváltása, a településen belüli személygépköci használat észszerűségének szem előtt tartása.

- **R12: Jól karbantartott zöldfelületek és a biodiverzitás, természeti értékek megőrzése.** A zöldfelületek a széndioxid megkötésével és kondicionáló szerepükkel járulnak hozzá az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérsékléséhez és a kellemesebb települési környezet biztosításához. Bár a belterületi közcélú zöldfelületek száma nem kiugróan magas Szobon, annak elhelyezkedése kivételes (Duna-part), az egyik legszebb fás-ligetes sétány a Dunakanyarban, ennek megőrzése továbbra is fontos feladat. A település természeti értékeinek és a vizek jó állapotának megőrzését az érintett partnerekkel együttműködve (DINPI) szemléletformálással és közösségi programokkal, akciókkal kívánja a település a jövőben is támogatni.

Szob város stratégiai célrendszere - összefoglalás

